

Blå hjelmer ikke nok

I en brosjyre som general Eriksen, Heimefrontmuseet, og cand.phil. Molland har laget om «Hvor uforberedt var vi 9. april», fortelles at fra krigen begynte 1. september og til den nådde Norge, ble det bevilget 87,7 millioner til løpende utgifter og engangsutgifter til nøytralitetsformål. Et betydelig beløp etter datidens målestokk. Det heter da også i nevnte fremstilling: — Det er fra foreliggende kilder ikke dekning for å hevde at vårt forsvar ble vanskjøttet de siste år før det tyske overfallet. — Penger er ikke nok.

Det ble satt opp ekstra klasser på befalsskoler og på Krigsskolen, faktisk etter nyttår 1940. For nå hastet det å rette opp igjen mange års vanstell av forsvarset. Det ble bestilt betydelige mengder materiell. Bare det minus med bestillingene at f.eks. 24 Gloster Gladiator jagerfly ikke kunne skaffes, og at det meste av materiellet skulle komme utover våren og sommeren 1940, om det overhodet kunne leveres. Det gjaldt blant annet 20 og 37 mm tysk skyts. Det kom, men med egen betjening.

Allerede i 1931 så Forsvarsdepartementet at Norge, som medlem av Folkeforbundet, kunne bli nødt til å medvirke i en fellesaksjon mot et annet land. For øvrig var hovedoppgaven at det «med hell skulle kunne gjennomføre en avgjørelseskamp for landets frihet og eksistens». Med et slikt mål skulle vi være sikre. Med manglende mobilisering i tide, og med en halsløs påtvunget improvisering og oppsetting av avdelinger etter at mange mobiliseringssteder og depoter var falt i tyskernes hender, ble felttoget i Norge en alvorlig tankevekker. Alle er enige om det? Men med den nedbyggingsplan for forsvarset som nå foreligger, kunne vi trenge en vekking igjen; katastrofen synes glemt.

Dagspressen kan fortelle at alle partier på Stortinget gir prinsipiell støtte til norsk deltakelse i FN's fredsskapende aksjoner. Unngår ordet fredsopprettende, for det innebærer en virkelighet som det hevdes fra forsvarssjefens side betyr regulære kamper i et annet lands territorium. Det er stas med FN-operasjoner. Man overser at deltakelsen trekker store vekslar på personell, moblagere, materiell — og penger. At viktige komponenter i et mobforsvar simpelthen blir borte. Selvsagt lærer man av å gå med splintsikker vest og skarp ammunisjon i minelagt område. Men i Libanon er utviklingen politisk og militært på-stedet-hvil. I 44 år har FN-observatører vært i Midt-Østen.

Man overser at bygger man ned forsvarset, skjærer ned på befalsutdannelsemulighetene, lager rot ved nedleggelser og omplasseringer og ødelegger organisasjonens tillit, hjelper det lite om man i en eventuell brosjyre etter en katastrofe forskjønnende og uriktig hevder at det ikke er dekning for å hevde at forsvarset de siste årene var vanskjøttet. Vanskjøttingen av forsvarset som ble prøvd i 1940, begynte mange år tidligere, minst 10 år før.

Det man igjen overser og forskjønnner bort med fraser, er at det tar år å bestille materiell, det tar tre år å utdanne en sersjant, seks—sju år å utdanne en løytnant, mange år i et militært miljø å utdanne en kaptein etterpå. For ikke å nevne at for å få gode soldater må man ha nok og godt nok kvalifisert befal. Blå hjelm og splintsikker vest er alene ikke nok.

Anton Olstad